

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Välisalo, Tanja

Title: Itse tehty fandom

Year: 2017

Version:

Please cite the original version:

Välisalo, T. (2017, 21.11.2017). Itse tehty fandom. AntroBlogi.
<https://antroblogi.fi/2017/11/itse-tehty-fandom/>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Itse tehty fandom

Tanja Välisalo

Vähemmistöt ja alakulttuurit

21.11.2017 10:13

Voiko lapsuudessa nähty Disneyn animaatioelokuva vaikuttaa aikuisen identiteettiin? Entä voiko eläinpukuun pukeutuminen olla merkki kulttuurituotannon muutoksesta? *Turriandom* (engl. *furry fandom*) on kansainvälinen fanikulttuuri ja -yhteisö, jonka jäseniä yhdistää kiinnostus antropomorfisiin eli ihmismäisiin eläinhahmoihin. *Turrien* fanituksen kohteena ovat tällaisia eläinhahmoja sisältävät sarjakuvat, pelit, animaatioelokuvat ja -televisiosarjat. Suomalaisten turrien kertomuksissa tulevat toistuvasti esiin merkittävänä lapsuuden kokemuksina animaatioelokuvat tai -sarjat kuten Disney-elokuva *Robin Hood* (1973) tai japanilainen animaatio-sarja *Hopeanuoli* (1983 – 1987). Suomessa turriandom onkin 1980-luvulla ja sen jälkeen syntyneiden kulttuuria. Fanitapahtumien ja erilaisten verkkoyhteisöjen perusteella suomalaisten turrien määrän voi arvioida olevan muutamissa sadoissa, mutta kansainvälisiin tapahtumiin osallistuu tuhansia turreja.

Fandomilla tarkoitetaan yleensä populaarikulttuurin ilmiön, kuten tuotteen, tekijän tai kokonaisen genren faniyhteisöä ja heidän luomaansa kulttuuria. Luovat käytänteet, kuten faniuden kohteena olevaan tarinamaailmaan perustuvan taiteen tekeminen tai fanifiktio eli tarinoiden kirjoittaminen ovat yleisiä fanikulttuureissa.

Tällainen luova fanituotanto ei ole uusi ilmiö, vaan esimerkiksi science fiction -fanien tiedetään kirjoittaneen ja julkaiseen fanitaidetta ja fanifiktiota omakustannelehdissään jo ainakin 1930-luvulta lähtien. Myös turrifandomissa luova tuotanto on tärkeää, mutta sen erottaa toisista fandomeista sen yleisin aihe: turrien omat hahmot. *Fursoona*, turria itseään ilmentävä eläinhahmo, on fandomin ja fanikokemuksen ytimessä.

Turritaidetta.

Kuva: [Yamavu/Wikimedia Commons \(CC BY-SA 3.0\)](#)

Oma eläinhahmo identiteetin esittämisenä

Siinä missä urheilujoukkueen kannattaja pukee katsomoon mennessään oman joukkueensa huivin tai paidan, turri kuvastaa ryhmään kuulumista eläinhahmonsa tunnusmerkeillä. Oma hahmo näkyy lähes kaikessa, mitä turri tekee fandomissa. Avatar-kuva verkkoyhteisöpalvelussa tai avatar-hahmo virtuaalimaailmassa esittävät turriin omaa fursoonaa. Yhteisön tapahtumissa turri ripustaa kaulaansa nimikyltin, jossa on oman hahmon kuva, saattaa suosia teemaan sopivia vaatteita tai asusteita tai jopa pukeutua turriasuun, *fursuitiin*.

Tyypillinen turriasu voi koostua päästä, käpälistä ja hännästä tai olla kokonainen pörröinen puku. Eläinasut ovatkin eräs turrien näkyvimpiä tunnusmerkkejä fandomin ulkopuolisille. Turriksi ei kuitenkaan tulla pukuvuokraamossa, sillä jokainen fursoona ja siten myös jokainen asu on uniikki. Pukuun kuuluu myös oman hahmon oikeanlainen esittäminen: liioitellut eleet, hahmoon sopiva liikkumisen tapa ja

viestinnän rajoittaminen elekieleen. Tavoitteena on 'söpö' tai 'cool' olemus, jossa vaikkapa ihmisääni ei pilaa illuusiota.

Turriasu eli fursuit.

Kuva: [Nathan Rupert/Flickr](#) (CC BY-NC-ND 2.0)

Turrit itse korostavat, että läheskään kaikilla yhteisön jäsenillä asuja ei ole. Asun valmistaminen edellyttää taitoja, jotka useimmiten kehittyvät vain kokemuksen kautta. Siksi asun tekeminen on työlästä ja teettäminen kallista. Omaa hahmoa esittävä taide onkin fursoonan yleisin visuaalinen ilmenemismuoto.

Hahmon visuaalinen esittäminen kertoo ryhmäidentiteetistä ja kuulumisesta turrifandomiin, mutta hahmo ilmentää myös turriin omaa yksilöllistä identiteettiä. Turrit perustelevat eläinlajin valintaa usein ominaisuuksilla, joita eläimeen tyypillisesti liitetään. Näitä samoja piirteitä turri kertoo usein tunnistavansa itsessään, ja siksi eläinlaji tuntuu itselle oikealta. Joillekin turreille oma hahmo onkin enemmän kuin arkiminä: kenties hausempi tai itsevarmempi.

Suomalaisten fanien keskuudessa suosittuja lajivalintoja ovat sudet, ketut ja koirat, mutta lajien kirjo ulottuu myös muihin nisäkkäisiin ja fantasiaeläinlajeihin, kuten lohikäärmeisiin. Hybridilajitkaan eivät ole harvinaisia – niiden avulla voi yhdistää eri eläinlajien ominaisuuksia samaan hahmoon. Fandom ja oma hahmo tarjoavat turreille mahdollisuuden ilmentää sellaisia puolia omasta persoonasta, joita he eivät koe mahdolliseksi esittää arkiympäristössään.

"Jotain enemmän" kuvaa lajivalinnan lisäksi myös fursoonan ulkoasua. Eläinlaji toimii hahmon pohjana, mutta yksityiskohdat kuten silmät, korvat, mittasuhteet ja värityksen fandomiin tuleva uusi turri suunnittelee itse, kenties kokeneemman turriin tai paljon taidetta tekevän yhteisön jäsenen, turritaiteilijan, avustuksella. Nämä yksityiskohdat liittyvät haluun erottua myös fandomin sisällä. Hiustyyli, lävistyksiset tai

asusteet voivat olla kiinteä osa identiteetin ilmaisua ja siksi osa turirin ulkoasua niin fandomissa kuin sen ulkopuolella. Oman hiustyylin tai pukeutumistyylin vaihtuminen arjessa voi näkyä myös hahmossa. Fursoona ei jähmety aikaan, vaan muuttuu ja kehittyy turirin mukana – tai vain leikillisten kokeilujen myötä.

Omavarainen fandom

Turrifandomin keskittyminen omiin hahmoihin tekee siitä kiinnostavalla tavalla lähes riippumattoman kaupallisista populaarikulttuurin tuotteista. Turrit eivät ainoastaan astu faniutensa kohteena olevaan fiktiiviseen maailmaan ja venytä sen rajoja, vaan myös luovat kokonaan oman maailmansa, joka ei ole keskittynyt tarinoihin vaan hahmoihin.

Omista hahmoista tuotetaan aina uusia esityksiä faniyhteisön verkkoympäristöissä ja tapahtumissa, ja siitä tehdään taidetta sekä itse että tilaten teoksia turritaiteilijoilta itselle ja lahjaksi. Tämä kaikki tuottaa valtavan määrän visuaalista materiaalia, jonka tekemiseen, julkaisemiseen, jakamiseen, kommentointiin ja tallentamiseen kietoutuvat myös fanien identiteetit.

Turrifandomin käytänteissä on paljon yhteistä monien muiden fanikulttuurien kanssa. Fanitaidetta löytyy lähes mistä tahansa populaarikulttuurin tuotteesta ja hahmoiksi pukeutuminen on osa esimerkiksi science fiction -fanien tai japanilaisen sarjakuvan ja animaation eli *mangan* ja *animen* fanikäytänteitä.

Näiden fanikulttuurien keskiössä on kuitenkin kaupallinen populaarikulttuuri. Disney ja muut kaupalliset toimijat tuottavat jatkuvasti uusia eläinhahmoja, tuoden myös turrifandomiin aina uusia jäseniä. Fandomissa puhutaankin *Zootropolis*-elokuvan (2016) tuomasta uudesta faniaallosta. Turrifandomia voi kuitenkin omiin hahmoihin keskittymisessään kuvailla kaupallisesta populaarikulttuurin tuotannosta jossain määrin etäännyneeksi.

Kuva: [Nataliadsw/DeviantArt](#) (CC BY-NC-ND 3.0)

Leikilliset identiteetit

Mediatutkija Joost Raessens on kuvannut aikaamme kulttuurin leikillistymisen ajaksi, jonka myötä leikistä ja pelaamisesta on tullut sallitumpaa ja jopa sosiaalisesti hyväksyttyä myös aikuisille.

Turriandomissa voi nähdä elementtejä erilaisista leikillisistä käytänteistä, esimerkiksi virtuaalisten avatarien käytöstä tai identiteettileikistä. Yhteisenä perustana toimii kuitenkin leikillinen asenne, valmius ja halu astua fandomin maailmaan, kokeilla ja kokea.

Osan tätä kulttuurista muutosta tekee turrien suhteen heidän fandomiin panostamansa aika ja vaiva. Turriandomin voikin nähdä joko omana jännittävänä fanikulttuurinaan tai osana suurempaa muutosta kohti leikillisiä kulttuurisia käytänteitä.

Kuva: [Tambako The Jaguar/Flickr](#) (CC BY-ND 2.0)

Toimitus

- Podcast-lukija: Bruno Gronow
- Verkkotaitto: Marjatta Kuisma
- Artikkelikuva: [Anastasiy Safari/Flickr](#) (CC BY 2.0)